

§ 205

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Johanna Sydänmaan talousarvioaloitteesta opinto-ohjauksen re- surssin lisäämisestä Stadin ammatti- ja aikuisopistoon

HEL 2020-003310 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle Johanna Sydänmaan talousarvioaloitteesta opinto-ohjauksen resurssin lisäämisestä Stadin ammatti- ja aikuisopistoon seuraavan lausunnon:

Stadin ammatti- ja aikuisopisto on Suomen suurin ammattiopisto, joka tarjoaa koulutusta laaja-alaisesti ja vastaten monipuolisesti erilaisiin asiakkaiden tarpeisiin. Oppilaitos järjestää ammatillista tutkintokoulutusta koulutussopimuksena ja oppisopimuksena, ammatillista lyhyt- ja täydennyskoulutusta sekä nivelvaiheen koulutuksia. Stadin ammatti- ja aikuisopiston järjestämisluvan mukainen vähimmäismäärä on 8 947 opiskelijavuotta, minkä lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt vuosittain n. 1 000 opiskelijavuoden harkinnanvaraisen lisäyksen järjestämislupaan. Opiskelijavirtauma eli kaikkien oppilaitoksessa vuoden aikana opiskelevien opiskelijoiden määrä on yhteensä noin 17 000.

Stadin ammatti- ja aikuisopisto on sitoutunut toteuttamaan koulutusta-kuuta tarjoamalla kaikille ilman toisen asteen koulutuspaikkaa oleville perusopetuksen päättäneille nuorille opiskelupaikan tai muun koulutusta edistävän toimenpiteen. Oppilaitoksella on myös keskeinen rooli kaupungin työllisyydenhoidon toteuttamisessa. Työllisyydenhoidon asiakasohjausta toteutetaan yhteistyössä Ohjaamon ja monialaisen työllistymistä edistävän yhteispalvelun (TYP) sekä työllisyyden palvelutorin kanssa.

Stadin ammatti- ja aikuisopiston laajan koulutus- ja palvelutarjonnan myötä asiakaskunta on moninainen ikänsä, taustansa sekä kielensä ja kulttuurinsa suhteen. Tämä vaikuttaa siihen, kuinka paljon ja minkälais- ta ohjausta opiskelija tarvitsee. Asiakkaista osa on suoraan perusope- tuksesta tulevia nuoria ja osa taas aikuisia, jotka ovat etsimässä uutta suuntaa työurallaan. Aikuisten joukossa on alanvaihtajia, pitkäaikais- työttömiä, työelämässä toimivia sekä henkilöitä, joilta puuttuu alan tut- kinto. Asiakkaiden erilaiset taustat, osaamistaso ja tarpeet edellyttävät opintojen yhä suurempaa yksilöllistä suunnittelua ja eriyttämistä, mikä lisää henkilökohtaiseen ohjaukseen käytettävää aikaa.

Ammatillisesta koulutuksesta säädetyn lain (531/2017, 61§) mukaan opiskelijalla on oikeus saada henkilökohtaista ja muuta tarpeellista

opinto-ohjausta. Laissa ei ole säädetty opinto-ohjaajien mitoituksista ammatillisessa koulutuksessa. Tällä hetkellä yhdellä Stadin ammatti- ja aikuisopistossa työskentelevällä opinto-ohjaajalla on keskimäärin 337 ohjattavaa. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on 30 opinto-ohjaajan vakanssia. Näiden lisäksi neljä määräaikaista opinto-ohjaajaa on sijoitettu kaupungin työllisyyspalveluihin, jota johtaa kaupunginkanslian Elinkeino-osaston maahanmuutto- ja työllisyysasiat -yksikkö. Työllisyysdenhoidon määräaikaisista opinto-ohjaajista kaksi työskentelee aikuisten työllisyyspalveluissa, yksi nuorten työllisyyspalveluissa ja yksi opinto-ohjaaja Ohjaamossa. Muut opinto-ohjaajat työskentelevät tutkintoon johtavassa ja nivelvaiheen koulutuksissa. Lisäksi viisi opinto-ohjaaja työskentelee pääasiassa hakutoimistossa. Osa hakutoimiston opinto-ohjaajista hoitaa myös perusopetuksen lisäopetuksen opinto-ohjausta.

Stadin ammatti- ja aikuisopiston opinto-ohjaajat työskentelevät osana kampuskohtaisia 150-200 opiskelijan oppimisyhteisöjä. Jokaista oppimisyhteisöä ohjaamassa on 6–8 hengen pedagoginen tiimi, johon kuuluu opinto-ohjaajien lisäksi ammatillisia ja yhteisten opintojen (YTO) opettajia, erityisopettaja, S2-opettaja ja mahdollisia muita opetuksen tukihenkilöitä. Opinto-ohjaajat ovat tiimissä ohjauksen ammattilaisia ja heidän työssään korostuu tiivis yhteistyö muun pedagogisen henkilöstön kanssa.

Vuonna 2018 voimaan tulleissa ammatillisen koulutuksen uudistuksissa ohjauksen merkitys on korostunut. Muutosten myötä eri vaiheissa olevien ohjausprosessien määrä on kasvanut ja näihin liittyvää ohjausta toteutetaan läpi vuoden. Keskeisiä ohjauksen tarvetta lisääviä muutoksia ovat jatkuva koulutukseen hakeutuminen ja jatkuva koulutuksesta valmistuminen. Opiskelijat voivat hakeutua koulutukseen joustavasti ympäri vuoden. Jatkuvassa haussa hakijoille tarjotaan neuvontaa ja ohjausta jo ennen opiskelujen alkamista sekä ohjataan tarvittaessa hakija muun palvelun pariin, jos hän ei saa opiskelupaikkaa. Valmistumisvaiheen ohjaus tukee opiskelijoita työelämään tai jatko-opintoihin siirtymisessä. Lisäksi opintojen keskeytyessä opiskelijoille tarjotaan ohjausta tulevaisuuden suunnitteluun.

Ammatillisen koulutuksen uudistusten myötä opiskelijan tarpeita vastaavan opintopolun suunnittelu ja toteutus ovat avainasia koulutuksen toteuttamisessa. Ammatillisesta koulutuksesta säädetyn lain (531/2017, 44-45 §) mukaisesti jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS). Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma perustuu opiskelijan tarpeisiin ja tavoitteisiin. Henkilökohtaistamisessa tunnistetaan ja tunnustetaan opiskelijan aikaisempi osaaminen sekä suunnitellaan, miten puuttuvaa osaamista hankitaan ja osoitetaan. Henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa kuvataan myös, mitä ohjausta, tukea tai mahdollisia

erityisen tuen toimia opiskelija tarvitsee hänen opiskeluvalmiutensa ja elämäntilanteensa huomioiden.

Stadin ammatti- ja aikuisopistossa vastuu henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laadinnasta ja päivittämisestä on omaopettajalla. Omaopettaja on opiskelijalle nimetty opettaja, joka ohjaa, tukee ja seuraa kokonaisvaltaisesti opiskelijan opintojen etenemistä sekä tekee ohjauksellista ja opiskeluhuollollista yhteistyötä tarvittavien tahojen kanssa. Henkilökohtaistamisprosessissa ja erityisesti siihen liittyvässä urasuunnittelussa tarvitaan avuksi ammattitaitoisia opinto-ohjaajia. Heillä on laajaa osaamista jatko-opintoihin ja työelämään ohjaamisessa sekä urasuunnittelutaitojen kehittymisen tukemisessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ohjauksen merkitys on lisääntynyt osana opintojen henkilökohtaistamista, opiskelijoiden moninaisuutta ja ammatillisen koulutuksen uudistuksia. Samalla ammattitaitoisen ja osaavan ohjaushenkilöstön rooli on korostunut. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä sitä, että opiskelijoille tarjotaan yksilöllistä, riittävää, monipuolista ja jatkuvaa ohjausta koko opintojen ajan. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa 2021 ei ole varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tiina Vanhala, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 26222
tiina.vanhala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, opinto-ohjauksen resurssin lisääminen Stadin ammatti- ja aikuisopistoon, Sydänmaa Johanna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 22.9.2020 mennessä valtuutettu Johanna Sydänmaan ja 24 muun allekirjoittaneen talousarvioaloitteesta opinto-ohjauksen resurssin lisäämisestä Stadin ammatti- ja aikuisopistoon. Aloitteessa esitetään ammatillisen koulutuksen opinto-ohjauksen resurssin lisäämistä 15 uu-

den opinto-ohjaajan verran vuonna 2021, mikä tarkoittaa noin 900 000 euron palkkamenojen lisäystä kasvatuksen ja koulutuksen budjettiin. Vuodelle 2022 aloitteessa esitetään 10 opinto-ohjaajan toimen lisäystä, jolloin budjettivaikutus tulee olemaan noin 600 000 euroa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tiina Vanhala, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 26222
tiina.vanhala(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, opinto-ohjauksen resurssin lisääminen Stadin ammatti- ja aikuisopistoon, Sydänmaa Johanna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano